

P R E Z E N T Ă R I B I B L I O G R A F I C E

Înviatul din Nazaret. Convorbiri duhovnicești cu † Ioan al Banatului”, Editura „Sofia”, București, 2017, 319 pp.

Volumul „Înviatul din Nazaret. Convorbiri duhovnicești cu Ioan al Banatului”, apărut în luna octombrie a anului 2017, la editura „Sofia” din București, completează într-un mod excepțional treptele urcușului nostru duhovnicesc spre Împărăția lui Dumnezeu, așa cum le-a văzut Înaltpreasfinția Sa, în cel dintâi volum „Pe cărarea Raiului...”, publicat în 2010 și reeditat în 2014 la aceeași prestigioasă editură. Dacă acel volum este dedicat „părinților duhovnici pe care i-a cunoscut în țară și la locurile sfinte”, cel de față este închinat Sfinților Banatului pe care i-a întâlnit la sfârșitul anului 2014, când a fost ales de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului. Încă de atunci, cu smerenia specifică omului cu suflet curat, venit să îngenuncheze la picioarele sfinților pentru spovedanie și binecuvântare, ierarhul nostru spunea că a fost ales să calce pe urmele Sfinților Banatului, ca mai apoi să meargă împreună cu păstoriții săi pe „cărarea Raiului”, la întâlnirea cu Mântuitorul sufletelor noastre, Hristos Domnul.

Această lucrare, prefațată excepțional de prof.dr. Luminița Cornea, care nu se sfiește să vadă în chipul bland și bun al Părintelui Mitropolit, o caldă reflecție a Sfântului Ierarh

Nicolae, cuprinde șaiszeci de convorbiri duhovnicești menite să ne apropie de Dumnezeu și de semenii. Prin mărturisirile exprimate, nu de puține ori în lacrimi, de pe amvonul pastoral din sfintele biserici, ierarhul bănățean, se simte în mijlocul credincioșilor ca în cea mai desăvârșită familie, căreia parcă ar dori să-i transmită tot ce are el mai bun și crede că trebuie să rămână în sufletul lor: dragostea față de Dumnezeu și față de neamul său.

În acest urcuș duhovnicesc, Înaltul ierarh ne ia cu sine într-o călătorie prin Țara Sfântă pentru a ne arăta locurile unde, Dumnezeu l-a binecuvântat să calce pe urmele lui Hristos Domnul și Mântuitorul nostru, vreme de mai mulți ani, din încredințarea Sfântului Sinod al Bisericii noastre, și ne arată, asemenea unui părinte dornic să ne convingă de cele relatate de Sfintele Scripturi, toate cele văzute de Înaltpreasfinția Sa, ca noi să nu ne îndoim niciodată, că lumina vieții celei veșnice vine de la „Înviatul din Nazaret”. Odată, convinși de existența terestră a pașilor Domnului, se oprește la pacea de la Betleem, despre care vorbesc îngerii, și nu merge prea departe, lăsându-ne să ne așezăm în tihnă în brațele Maicii Domnului, apoi ne amintește de palma caldă de sub căpătâi a mamei noastre și cu multă înțelepciune ne îndeamnă să-L urmăm pe Domnul Hristos până la Golgota și apoi la „mormântul Învierii și izvorul vieții celei veșnice”.

„Înviatul din Nazaret...”, așa cum ne precizează o parte din titlul lucrării, își revelează cuprinsul în bucuria a două lumini mântuitoare, cea a Betleemului și cea a „Învierii”, oferindu-ne, în capitole de o profunzime rar întâlnită, învățături alese și de o frumusețe duhovnicească aparte, despre dragostea față de Hristos, de țară și de semeni, de limba română și de Ortodoxia românească, de tricolor și de imnul național. La fel de minunate sunt reflecțiile autorului cu privire la eroismul și sacrificiul înaintașilor, la port și la frumusețea interioară, la sfințenia mamelor aducătoare de prunci pe lume, la rugăciunea „Tatăl nostru” și la smerenie, la libertatea pe care o avem de a-L alege și de a-L urma pe Hristos, la încrederea acordată tinerilor – viitorul României, la cultura românească și la locul neamului nostru în cultura universală.

De asemenea, Înaltpreasfinția Sa surprinde într-un mod neobișnuit în fiecare convorbire, nu doar pe cititor, ci și pe toți cei ce-l ascultă cuvântând, prin multitudinea de expresii ce pot genera subiecte de predici și cateheze, nu doar pentru preoți, ci și pentru studenții teologi, care doresc să înceapă a-și creiona profilul pastoral în aria omiletică a Sfintelor Evanghelii.

Este remarcabil să descoperi constant pe tot parcursul convorbirilor duhovnicești libertatea interioară a autorului, care nu se depărtează de frumusețea și bucuria anilor copilăriei, arătându-ne că Domnul Iisus Hristos ne îndeamnă să rămânem curați la suflet asemenea copiilor, care nu văd brazdele adânci ale răutății și nici nu-și pot inchipui cum ar fi să te lași pradă atacurilor sfâșietoare ale vorbelor fără temeinicie și lipsite de duh.

Cugetarea Părintelui Mitropolit, desprinsă parcă din Pateric, este caldă,

apăsată și convingătoare. Exprimările sale cu parfum de tămâie, înfrumusețate de metafore subtile și blând așezate în fiecare convorbire, stau sub semnul luminii, al bucuriei negrăite și al iubirii față de Dumnezeu și față de creația Sa, și nu se depărtează de textele Sfinților Părinți ai Bisericii noastre dreptmăritoare, întrucât dau naștere învățăturilor înțelepte și moralizatoare, ce au rolul de a modela conștiințe, de a rostui sensuri și de a creiona semnificații adânci în sufletul cititorului.

Așadar, dialogurile duhovnicești cu „† Ioan al Banatului”, adunate în cele 320 de pagini ale volumului „Înviatul din Nazaret...”, ne fac părtași la dreapta credință și ne redau pe noi, nouă înșine, îmbogățiți în credință și primeniți sufletește.

Oricum te-ai strecura în paginile acestei lucrări, fie că citești filă cu filă sau o răsfoiești, nu poți părăsi un dialog început fără să fi captivat, cel puțin pentru o clipă, de multitudinea de sensuri, care te direcționează către întâlnirea cu Dumnezeu, cu sfinții și cu îngerii, care sunt pomeniți permanent în anevoiosul urcuș spre porțile cerului.

Recomandăm cu toată dragostea și buna intenție volumul de față, ce se dorește a fi un smerit ghid spre cele duhovnicești și de ce nu, un reper foarte însemnat în alegerea unui sens spre întâlnirea cu Hristos Domnul întru Împărăția Sa, rugând pe Maica Domnului să călăuzească pașii ostentitorilor și spre alte lucrări cel puțin la fel de bogate în daruri duhovnicești ca cele menționate, spre bucuria cititorilor și a credincioșilor din Banat.

Preot Zaharia Pereș

Elizabeth Theokritoff, **Trăind în creația lui Dumnezeu. Perspective ortodoxe asupra Ecologiei**, traducere din engleză Valentin-Radu Trandafir. Ed. Doxologia, Iași, 2016, 300 pp.

Colecția Teologie & Ecologie debutează cu acest prim volum, al cunoscutei cercetătoare a Universității Oxford, unde și-a susținut și teza de doctorat în domeniul teologiei liturgice, sub îndrumarea Episcopului Kallistos Ware. Manifestând un interes deosebit pentru teologia creației, a îndeplinit funcții importante la disciplina „Dreptate, pace și integritatea creației” la Institutul Ecumenic din Bossey, Elveția.

Cartea este alcătuită din șase teme sau prelegeri, bine structurate și proporționate, după cum urmează: 1. Viziunea Sfinților Părinți asupra creației; 2. Tradiția ascetică și întrebuințarea lumii; 3. Sfinții și mediul lor; 4. Creația lui Dumnezeu în cultul divin ortodox; 5. Viața și trăirea sacramentală; 6. Tema creației în teologia ortodoxă contemporană. Concluziile – Trăind în creația lui Dumnezeu, ce poartă și titlul acestei lucrări, încheie acest demers odisiatic spre zărilor veșniciei.

Vom încerca, cât se poate de rezumativ, să punctăm câteva elemente constitutive ale lucrării.

În Introducere sunt abordate problemele cu care ne confruntăm zilnic. Feluritele crize, moduri de degradare a mediului, ne face să simțim cum ne fuge pământul de sub picioare. Se impune o cultură a controlului, de conștientizare, de redobândire a viziunii creștine despre lume. Autoarea pune în discuție o serie de întregări: ce înseamnă să privești lumea

materială ca fiind creația lui Dumnezeu?; Care este semnificația spirituală a lumii materiale și a relației ei cu Dumnezeu?.. etc.

Capitolul I dă răspuns la aceste tulburătoare întrebări existențiale. Cerul și pământul „vor trece”, după cum afirmă Mântuitorul (Mt. 24, 35) – dar vor trece într-o existență desăvârșită. Sfinții Părinți observă o recunoaștere a faptului că „starea acestei lumi” trece cu adevărat – însă doar starea trece, nu însăși lumea. Este o înlocuire cu realitate tainică, care reprezintă scopul ”final” al lumii pe care Dumnezeu a creat-o „și a văzut că este bine” (Fac. 1,21). Cuvântul este în lume dar nu face parte din lume. Slava lui Dumnezeu este acunsă în fapăturile sale. „Rațiunile” lucrurilor sunt energii divine prin care Dumnezeu este activ în lume. Este o manifestare teofanică care ne atrage atenția că stăm pe pământ sfânt. „Focul divin supra natural și inefabil” este prezent în existența tuturor lucrurilor, precum în rugul aprins văzut de Moise. Dumnezeu i se revelează ca ”Cel ce este” (Alfa și Omega). În gândirea părinților paradisul indică spre veacul viitor. El a fost sădit ” în ziua a opta” – simbol al eternității, după cele șapte zile ale creației.

Cap. II. Tradiția ascetică și întrebuințarea lumii ne atrage atenția în primul rând asupra legăturii dintre trup și asceză. În scrierile filocalice, trupul, acest „dușman drag” începe să fie privit în lumina învierii. „Cum îl voi omori pe cel ce va învia odată cu mine”? (Sfântul Ioan Scărarul). Scopul ascezei este de a transforma trupul într-un prieten și ajutor, capabil de a săvârși virtuțile. Este semnul prezenței harului Sfântului Duh, care nu este altceva decât Împărăția lui Dumnezeu înăuntrul nostru. Calea ascetică ne oferă o nouă viziune: „ne redă

creația personală și transparentă pentru a recâștiga acel simț de minunare în fața sacralității pământului”(K. Warre) p.135)

Cap.III. Sfinții și mediul lor. Persoanele sfinte percep o lume transfigurată, umplută de prezența lui Dumnezeu. Exerciță o autoritate a dragostei asupra animalelor și a naturii. Între om, loc și animale se produce o sinergie a dragostei, o transfigurare. La fel se întâmplă în lumea transfigurată a icoanei. E realitatea faptului că Dumnezeu pătrunde în creația Sa, iar chipul divin dinăuntru omului a fost restaurat în Hristos.

Cap.IV. Creația lui Dumnezeu în cultul divin ortodox are rostul de a ne introduce în fascinanta lume în care se manifestă divinitatea. La întrebarea „Cum poți privi cerul înstelat sau o floare și să nu crezi într-un Creator?”. „Foarte simplu” ar putea răspunde ignoranții. În această parte a lucrării putem citi pagini de frumusețe filocalică ce au fost încorporate în cultul divin. Sintetic am putea exclama admirativ cuvântul psalmistului „Cât s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut”(Ps.103). Însemnătatea cosmică a creației este bucuria Întrupării. Prin Hristos, Pomul morții devine pom al vieții prin Pomul Crucii. „Betleemul a descis Edenul (Roman Melodul).

Cap.V. Viața și trăirea sacramentală cuprinde Tainele Bisericii, în inima căroră este Euharistia. Se analizează sensul materiei și al omului. Prin intermediul vieții sacramentale, începem să experimentăm lumea naturală ca „taină și dar al iubirii lui Dumnezeu”, este un citat din lucrarea „Creația ca Dar și Tainele Bisericii” a Părintelui Stăniloae, Ort. 1, pp.10- 29). În partea finală este

descrișă viața sacramentală și timpul, sfințenia timpului lumii acesteia.

Cap.VI. Tema creației în teologia ortodoxă contemporană este reluată și filtrată prin gândirea luminată a unor teologi moderni de primă mărime. Autoarea face dovada că stăpânește din plin această vastă teologie. Rezumativ, vedem câteva dintre ideile acestora. Al. Schmemmann vorbește despre lumea dată „ca hrană”. Ioan Zizioulas despre faptul că Adam a întrebuițat lumea ca și cum ar fi fost a lui. Păcatul reprezintă în esență p deviere „ antropocentrică”. De la P. Evdokimov reținem că „în imensa catedrală care este universul lui Dumnezeu, fiecare este chemat să acționeze ca preot al întregii sale vieți, să transforme toată munca sa într-o jertfă înălțată slavei lui Dumnezeu”. Reținem că nu există liturghie fără preot. Panayiotis Nellas glosează asupra morții ca „mijloc prin care trupul omenesc ajunge în interiorul pământului, în cele mai adânci ale sale”. Olovier Clement retoric întreabă și răspunde „ce este trupul, dacă nu forma imprimată de sufletul nostru în praful universului care ne pătrunde și ne parcurge neîncetat. Părintele Stăniloae vorbește despre lume ca dar a lui Dumnezeu (p.257-262). Mitropolitul Kallistos Ware vorbește despre lume ca taină a prezenței divine ca un vast rug aprins, pătruns de focul slavei și puterii divine”.

Concluziile cărții cu titlul „Trăind în creația lui Dumnereu” constituie o pledoarie în procesul de schimbare a minții”, metanoia, a dobândi mintea lui Hristos. Să o facem până nu este prea tânziu atât pentru noi cât și pentru pământ.

Preot Viorel Râncu

Dr. Vasile Rojneac, **Sfântul Niceta de Remesiana. Viața și activitatea**, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2017, 330 pp.

Nu de multă vreme, a apărut la Cluj, la editura Presa Universitară Clujeană, lucrarea "Sf. Niceta de Remesiana. Viața și activitatea", rod al cercetării unui proaspăt doctor al Universității clujene, absolvent de Teologie, dl. Vasile Rojneac. Chiar dacă a mai avut parte de câteva tratări, această temă nu a fost totuși epuizată în tratarea diverselor aspecte privind viața și opera marelui sfânt dacoroman, ceea ce face ca textul de față să devină completator lucrărilor de până acum. Altminteri, autorul însuși ne atrage atenția asupra acestui aspect, sesizând că personalitatea și opera marelui episcop străromân a fost pe nedrept ignorat de-a lungul timpului, meritând să fie redescoperit. Drept urmare, "textul de față își propune umplerea unui gol în literatura română de specialitate, prin reconstrucția cronologică a biografiei Sf. Niceta de Remesiana", după cum tot însuși ne spune. Avem de a face cu o revenire-reconsiderare a datelor generale oferite până acum, la care autorul vine cu propriile considerații asupra textelor sfântului, texte luate acum în analiză.

Această revenire se vede din aceea că autorul vine cu un capitol în care se referă la "Receptarea Sfântului" în istoriografia de specialitate, românească și străină. Tabloul este foarte binevenit prin simplul fapt de a pune

la dispoziție viitorului cercetător toată bibliografia posibilă, adusă la zi.

Cercetarea minuțioasă a bibliografiei a ajutat autorul să ajungă la concluzia că majoritatea cercetărilor a emis păreri destul de contradictorii în ceea ce privește viața, activitatea și opera Sf. Niceta. Uneori, e drept că s-a ajuns la interpretări exagerate, care, printr-un studiu mai îndeaproape al bibliografiei s-a constatat că nu au acoperire. Autorul lucrării de față ne arată care a fost aria misionară a episcopului nostru, și anume aceasta s-a restrâns doar la episcopia sa.

Alminteri, grosul lucrării îl constituie analiza textelor ce constituie opera Sf. Niceta. Sunt luate în analiză operele dogmatice, cele liturgice și cele morale, căci în această direcție a fost contribuția Sf. Niceta.

Altfel spus, în mare, noutatea lucrării ne-o oferă întocmai aceste capitole, prin aceea că sunt analizate texte de referință dintre cele care ni s-au păstrat. Este bine că se face referire direct la text, fapt ce se constată din citările de surse patristice originale în aparatul critic.

În ceea ce privește opera, se constată a fi una bogată, în relație cu opera altor mari Părinți ai vremii (el este traducătorul *Regulilor* Sf. Vasile cel Mare pe care un alt sfânt străromân, Ioan Casian, le aplica de-a dreptul în comunitățile monahale proaspăt înființate în Occident).

Noutatea pe care dl. Rojneac a adus-o este analiza operei Sf. Niceta, pe trei paliere, dogmatic, liturgic și moral. Trage concluzia că avem de a

face cu o adevărată "Gură de Aur a Ortodoxiei de pe cursul mediu al Dunării", ținând piept unora dintre cele mai agresive erezii ale timpului, ceea ce ar trebui să-l propulseze pe sfânt în elita Marilor Părinți ai Bisericii. A fost ierarh, teolog-scriitor, imnograf, misionar absolut, a cărui sfințenie a fost recunoscută, atât de Biserica Ortodoxă, cât și de Biserica Romano-Catolică. De aceea găsec foarte întemeiată aprecierea pe care autorul o face, considerând ca Sf. Niceta poate constitui o punte a reconcilierii dintre cele două Biserici Apostolice.

Gândim că pentru toate acestea lucrarea de față poate fi o contribuție în șirul celorlalte.

Pentru teribila-i contribuție la suma gândirii patristice, fapt pe care ni-l înfățișază autorul nostru cu prisosință, trebuie să spunem că Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române receptase, încă din 1992, canonizarea deja întreprinsă. Este o receptare bine-meritată pentru episcopul străromân și ar fi fost nefiresc să rămână în afara sinaxarului românesc.

Pr. prof. dr. Ioan Moldoveanu

Cristian-Ilie Băleanu, **Două definiții ale iubirii**, Ed. Waldpress, Timișoara, 2016, 87 pp.

Cartea a apărut cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Părinte Ioan Mitropolitul Banatului și este volumul de debut al tânărului nostru teolog Cristian Băleanu.

Volumul de față cuprinde două părți intitulate „Agape” și „Philia”. Prima parte cuprinde 21 de poezii, iar partea a doua 17 prin care autorul delimitează clar diferența dintre cele două iubiri: prima prin rațiune, iar cea de a doua prin suflet. Alegerea celor două capitole sunt deosebite și se caracterizează prin modalitatea de exprimare a iubirii.

Prin lucrarea de față, tânărul nostru visător bate la porțile afirmării, lucru pe care și-l dorește foarte mult. Autorul vine din liceu cu un bogat bagaj de cunoștințe. În parcursul cursurilor liceale, studiază cu mult nesaț domenii diferite cum ar fi: psihologia, filosofia, religiile orientale, prin care caută să găsească răspuns la lucrurile care îi macină tinerețea. Nu este singurul temerar ce-l frământă aceste gânduri. Depistarea adevărilor doctrinare, setea de adevăr l-au condus spre cunoașterea religiei iubirii. Răspunsul îl găsește în Creștinism. Aici îl află pe Hristos Mântuitorul ca un Dumnezeu revelat, al iubirii, păcii și dragostei pentru neamul omenesc.

Autorul își găsește liniștea în poezie care devine pentru el un templu în care își rostește toate trăirile. Amorezat de tainele iubirii, tânărul nostru scrie din anii de liceu, în reviste cunoscute: „Orient Latin”, „Anotimpuri Literare”, „Carpe Diem” a „Colegiului Național Bănățean”.

În anii de liceu învață rigoarea studiului pentru limbile greacă și latină care au avut o influență covârșitoare asupra creațiilor sale. Cartea de față, prezintă reflectarea sufletului tânăr

dornic de cunoaștere, de pătrunderea până în profunzimi a sensurilor unei existențe păstrătoare de mistere, de căldură omenească, de dăruire și de slujire a lui Dumnezeu și a oamenilor. Iubirea creștină a stat la baza evoluției sale poetice.

Pentru expunerea ideilor sale a ales doi termeni grecești: „Agape” și „Phila”, referitori la iubire, care definesc cel mai bine cele două capitole. Cuvântul „Agape”, este un termen folosit în Septuaginta, care în traducere a cuvântului evreiesc înseamnă iubire și înglobează sensurile tuturor cuvinte din limba greacă.

Cuvântul „Phila”, spre deosebire de „Agape”, înseamnă afecțiune. Pentru tânărul nostru debutant în tainele scrisului Cristian-Ilie Băleanu există un singur ideal: iubirea care oferă sănătatea sufletului și a trupului.

Felicităm pe tânărul nostru teolog Cristian-Ilie Băleanu și apreciem lucrarea la justa ei valoare și o recomandăm spre cunoaștere și cercetare publicului nostru larg cititor.

Pr. dr. Constantin Cilibia

Preot dr. Constantin Cilibia, Costinel-Eugen Cilibia, **Băile Herculane-Istorie și spiritualitate**, Ed. Episcopiei Caransebeșului, 2016, 215 pp.

Lucrarea de față, apărută cu binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte Dr. Lucian Mic, Episcopul Caransebeșului, aparține preotului Constantin Cilibia,

slujitor la Biserica Ortodoxă din stațiunea Băile Herculane și a fiului său Costinel-Eugen și încununează efortul unei lungi perioade de cercetare și documentare. Părintele Constantin Cilibia este un vrednic și neobosit colaborator al revistei mitropolitane „Altarul Banatului”, oferindu-ne pe parcursul a numeroși ani lucrări valoroase referitoare la trecutul Bisericii noastre creștine mai ales din partea montană a Banatului, publicând numeroase studii în acest sens, atât în revista noastră mitropolitană cât și în alte reviste culturale din țară. Slujitor de câteva decenii la biserica cu hramul Schimbarea la Față din parohia stațiunii Băile Herculane, părintele Cilibia cu siguranță a alinat prin rugăciune și slujire generații de bolnavi și credincioși care au venit să caute tămăduire în această stațiune binecuvântată de Dumnezeu primind sfaturi și îndrumări duhovnicești, întărind sufletește pe cei bolnavi trupește, aducând binecuvântare de la Mîntuitorul Hristos „doctorul sufletelor și al trupurilor noastre”.

În expunerea făcută în monografia de față, părintele Cilibia face o incursiune asupra istoriei stațiunii aducând la zi toate informațiile istorice dar și religioase ale acesteia. Din conținutul cărții reținem că stațiunea Băile Herculane este recunoscută pentru apele ei termale, atât în țară, cât și peste hotare. Prin potențialul său balnear, climateric și turistic, ea se înscrie printre cele mai frumoase stațiuni de acest tip din țara noastră, din Europa și chiar din întreaga lume. Dovada o

constituie numărul tot mai mare de turiști care vin să o viziteze și să urmeze tratament balnear pentru refacerea sănătății trupești și sufletești.

Localitatea are statut de stațiune turistică și se află situată pe valea romantică a râului Cerna la 168 m, față de nivelul Mării Adriatice. Amintita zonă geografică mai dispune de păduri seculare de brad și pini, stejari și arini, ferită de vânturile dinspre răsărit, apus și miazănoapte prin munții ce o înconjoară. O mare influență o are și poziția sa geografică cu un climat blând, de tranziție, dinspre zona continentală spre cea mediteraneană. Aerul curat și ozonat de aici la care se adaugă și efectul terapeutic al apelor termale o face atractivă tot timpul anului. Sursele de apă potabilă izvorăsc din Munții Domogled, captate și bine izolate, așa încât orice infectare a apei este exclusă.

Se pare că stațiunea Băile Herculane, prin poziția geografică de care dispune este cea mai favorizată de natură, având pe un spațiu relativ mic atât surse de apă potabilă excelentă, dar și un număr mare de izvoare termale.

Izvoarele termale ale stațiunii îl au ca patron spiritual pe eroul legendar din mitologia greacă, Hercules, cel care simbolizează ideea de putere și sănătate a omului de pretutindeni. Pe lângă apele termale închinat lui Hercules, stațiunea mai deține și alte izvoare termale care poartă numele și a altor zeități, atât din lumea greacă, cât și din cea romană.

Existența multmileneră a băilor, evoluția lor în timp, confirmă tocmai această legătură dintre om și natură.

Stațiunea a intrat de la început în toponimia romană sub denumirea de *Ad Aquas Herculi Sacras, Ad Mediam*. Apele termale de aici au fost considerate de romani sacre, care i-au aparținut lui Hercules, precum și altor divinități cum ar fi Esculap și Hygieia.

Bimilenara stațiune își desfășoară activitatea într-un minunat cadru natural bine înconjurată de munți calcaroși, având talie mijlocie, acoperiți cu păduri seculare, oferind priveliștea încântătoare a mirificei Văi a Cernei, străbătută de apele râului cu același nume.

Prezenta lucrare vine să evidențieze în mare parte în timp și spațiu procesul istoric legat de evoluția vieții spirituale de pe Valea Cernei, în aspectele ei esențiale, urmărite în înlănțuirea lor și integrate istoriei naționale, dar și a celei universale.

Lucrarea se prezintă ca o monografie a orașului-stațiune Băile Herculane și cuprinde 11 capitole.

În capitolul I sunt prezentate date generale asupra stațiunii Băile Herculane. De-a lungul timpului, numeroșii vizitatori de pretutindeni în descrierile lor, au căutat să prezinte frumusețea acestor locuri binecuvântate de Dumnezeu.

Capitolul al II-lea, prezintă evoluția în timp a orașului-stațiune Băile Herculane. Cei mai mulți istorici sunt de acord că bazele stațiunii Băile Herculane au fost puse de împăratul Traian (98-117), cuceritorul Daciei. Afirmările lor se întemeiază pe multitudinea monedelor romane descoperite aici având imprimat pe o parte efigia împăratului Traian, iar

pe cealaltă parte urmele a numeroase construcții romane, precum și a altarelor păgâne ridicate în cinstea lui Hercules și al altor zeități.

Capitolul al III-lea ne amintește despre evoluția vieții spirituale ce s-a dezvoltat pe Valea Cernei din cele mai vechi timpuri până azi. Stațiunea se află situată pe Valea râului Cerna, înconjurată de munți calcaroși cu o înălțime de peste 1200 m, în care se află între 70 și 80 de peșteri, grote și avene. Cercetările arheologice efectuate în ultima vreme demonstrează că aici a existat viață umană din cele mai vechi timpuri. În ele au trăit oameni care s-au rugat lui Dumnezeu și au făurit istoria locului.

Capitolul IV îl prezintă pe Hercules ca pe singurul protector al apelor termale din întreaga lume. Toate apele termale din întreaga lume îl au ca patron spiritual pe Hercules. Pretutindeni în lume întâlnim cognomenul Hercules, iar apele termale sunt închinare lui.

Capitolul V se leagă de prezența mai multor altare ridicate divinului Hercules dar și altor zeități inscripționate pe mai multe edificii culturale și sociale din stațiune.

Capitolul VI ne descrie importanța inelului de aur descoperit la Băile Herculane, care prin specificul său de origine paleo-creștină, confirmă vechimea creștinismului pe teritoriul patriei noastre.

Capitolul VII prezintă împrejurările în care a apărut Episcopia Mehadiei ca fapt istoric cu vechea titulatură de *Ad Mediam* sau *Ad Aquas*

precum și evenimentele istorice și bisericești prin care a trecut ea de-a lungul timpului.

Capitolele VIII și IX tratează monografia celor două biserici parohiale

Băile Herculane și Pecinișca.

Capitolul X descrie prezența așezământului monahal cu hramul *Nașterea Maicii Domnului* din Băile Herculane.

Capitolul XI ne oferă date prețioase despre efectele terapeutice ale apelor termale din stațiunea Băile Herculane. În afară de efectele terapeutice ale izvoarelor termale amintite, pe firul râului Cerna dar și pe ambele maluri se mai află o mulțime de izvoare ce dispun de un debit mai mic sau mai mare de ape termo-minerale cu temperatură medie ce variază tot timpul anului între 42 – 57 grade Celsius.

Prin alcătuirea tematicii expuse prin lucrarea de față, prin efortul depus pentru redarea cât mai fidel a realităților prezentate dar și prin bogăția informațiilor transmise care acoperă un gol exiastent în literatura de specialitate, felicităm autorul dorindu-i cât mai multe apariții publicistice binecuvântate. Considerăm că lucrarea de față și-a atins scopul, de a face cât mai cunoscut publicului larg cititor, prezența unei vieți moral-religioase pe aceste locuri din cele mai vechi timpuri și dăinuirea ei până la sfârșitul veacurilor, cât va binevoi Bunul Dumnezeu.

Preot dr. Adrian Carebia